

بررسی چگونگی تأثیر انیمیشن شکرستان بر هویت ملی کودکان پیش از دبستان

حمیده فتاح پور

مربی پیش دبستانی مرکز غیر دولتی طلوع

Fattahpoor_h@yahoo.com

چکیده

در کشور عزیزمان ایران، کودکان مخاطبین اصلی انیمیشن‌های خارجی هستند. فرهنگ، هویت و عقاید و به طور کلی ایدئولوژی زندگی خود را از این گونه آثار کسب می‌کنند. بنابراین لزوم تولید انیمیشن ایرانی که با استفاده از زبان روایی بدیع و به دور از تکرار کلیشه‌ها، فرهنگ و ملیت ایران را در قالب شخصیت‌های ایرانی نمایش دهند کاملاً مشهود است. انیمیشن شکرستان یکی از نمونه‌های پرمخاطب و موفق ایرانی در این زمینه می‌باشد اهمیت و ضرورت مقوله رسانه و تأثیر آن بر هویت ملی کودکان؛ این ضرورت را ایجاد کرد تا به بررسی چگونگی تأثیر انیمیشن شکرستان بر هویت ملی کودکان پیش از دبستان پرداخته شود. در این راستا از داده‌ها و اطلاعات کتابخانه‌ای و نیز شیوه تحلیل متنی استفاده شده است و نتایج پژوهش حاکی از آن است که مجموعه‌ی شکرستان به لحاظ استفاده از تک نیک کات اوت، بهره‌گیری استادانه از شخصیت‌های تاریخی و مکان‌های باستانی، نقوش سنتی هنرهای ایرانی در تصویرسازی و فضا سازی، استفاده از عادات زندگی روزمره، بکارگیری لهجه‌ها و گویش‌ها، استفاده از طنز کلامی و بکار گیری داستان‌ها و ادبیات و ضرب‌المثل‌های ایرانی و... موجب القا هویت ملی به کودکان شده است.

واژگان کلیدی: انیمیشن شکرستان، رسانه، کودک، هویت ملی، کات اوت.

مقدمه

ظهور فناوری‌ها و رسانه‌های جدید تأثیرات بسیاری بر بخش‌های مختلف زندگی انسان‌ها و فرهنگ جوامع مختلف گذاشته است. کاستلز^۱ معتقد است که از آنجا انتقال و جریان فرهنگ از طریق ارتباطات صورت می‌گیرد، حوزه‌ی فرهنگ که نظام‌هایی از عقاید و رفتار را شامل می‌شود، با ظهور فناوری جدید، دستخوش دگرگونی‌های بنیادین می‌گردد (کاستلز، ۱۳۸۵). یکی از اصلی‌ترین چالش‌های فرهنگی پیش روی جهان رسانه‌ای مسئله‌ی هویت می‌باشد. فرآیند معناسازی و هویت‌یابی، بر اساس یک ویژگی فرهنگی با مجموعه‌ی به هم پیوسته‌ای از ویژگی‌های فرهنگی صورت می‌گیرد. از دید جامعه‌شناسان، هویت‌یابی فرآیندی است که مدام در حال بازسازی است و عوامل این بازسازی به لحاظ اجتماعی، تاریخی و فرهنگی متفاوت‌اند (رفعت جاه، ۱۳۸۳). رسانه‌ها منابع تجربه‌های نوسازی را در همه جوامع و برای همه افراد فراهم کرده‌اند (آزاد ارامکی، ۱۳۸۶). در این میان کودکان با توجه به اینکه در سال‌هایی از زندگی هستند که برای ساخت هویت به دنبال منابع مختلفی می‌گردند از رسانه‌ها تأثیر می‌پذیرند. در کنار منابع رسمی مثل خانواده و نهادهای آموزشی، رسانه‌ها نیز نقش مؤثری در ارائه‌ی الگو و تعریف هویت برای کودکان ایفا می‌کنند (Giroux, 1999).

تلویزیون یکی از رسانه‌های جمعی بسیار پرمخاطب در بین کودکان می‌باشد و در بین برنامه‌های آن نیز انیمیشن‌ها طرفداران زیادی دارند (ذکاوت و عربشاهی، ۱۳۹۶). امروزه انیمیشن قالبی مناسب برای توسعه و تعمیق قوه‌ی خیال در کودکان است.